

Ohjausryhmä: Tutkimushallinnon tietovirrat ja tutkimustietovaranto

Tausta

[Asettamispäätös_OKM_12_040_2017.pdf](#)

Digitalisoituvan tutkimuksen ja avoimen tieteen myötä erilaisten tutkimustuotosten määrät kasvavat ja tietoja niistä kerätään yhä enenevässä määrin erilaisiin tietojärjestelmiin. Tutkimustuotosten järjevä ja helppo hallinnointi vaatii tutkimusta kuvaavien tietojen yhdenmukaista määrittelyä ja sujuvaa käsittelyä. Tutkimusta kuvaavat tiedot ovat esimerkiksi julkaisuja, tutkimusaineistoja, tutkimusinfrastruktuureita, tutkijoita, hankkeita/projekteja ja tutkimusryhmiä koskevat metatiedot. Tutkimusta kuvaavia tietoja käytetään tutkimustyössä ja tutkimukseen liittyvässä hallinnollisissa prosesseissa, esim. tiedonhauissa, rahoitushauissa -raportoinnissa, julkaisutoiminnassa, tilastoinnissa ja muussa tutkimustiedon levittämisessä.

Tietovirtojen järjeistäminen vähentää hallinnollista työtaakkaa sekä parantaa tietojen saatavuutta ja löydettävyyttä. Siitä hyötyvät niin tutkijat, tutkimusorganisaatioita rahoittajat kuin tietoon perustuvia päätöksiä tekevä hallinto. Lisäksi tutkimustieto on paremmin sitä hyödyntävien kansalaisten saatavilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on, että tutkimusta kuvaavat tiedot ovat jatkassa sujuvasti hyödynnettävissä erilaisissa palveluissa, tiedot syötetään järjestelmiin vain kerran ja tutkimustietojen syöttämistä automatisoidaan. Tietovirtojen sujuvoittaminen edellyttää avoimia rajapintoja, semanttisista yhteentoimivuutta, yhteisiä tietomääriä tyksiä sekä valmiuksia tiedonsiirron automatisointiin. Tietovirtojen järjeistämisen ja yhdenmukaisen tiedon tavoitteena on, että:

- Tutkijoiden ei tarvitse syöttää tietoaan useaan eri järjestelmään.
- Tutkimuksesta kerättävät metatiedot ovat kootusti yhdessä paikassa valtakunnallisessa tietovarannossa.
- Pysyvät tunnisteet sekä tutkijoille että tuotoksille helpottavat tietojen siirron automatisointia ja tutkijan omien tietojen hyödyntämistä eri palveluissa
- Tiedot ovat avoimesti hyödynnettävissä esimerkiksi sähköisissä palveluissa.
- Tiedon hyödyntäjän ei tarvitse rakentaa tiedonsiirtoyhteyttä erikseen jokaiseen lähdejärjestelmään (esim. rahoittajalta kuhunkin yliopistoon)
- Tutkimusta ohjaavat organisaatiot saavat kattavan, ajantasaisen ja yhdenmukaisen vertailutiedon tutkimustoiminnasta kansallisesti
- Yhteismitalliset tiedot mahdollistavat näkymän Suomessa tehtävään tutkimukseen, mikä parantaa edellytyksiä tutkimustiedon käytölle ja tutkimuksen yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa valtakunnallisen tutkimustietovarannon rakentamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut CSC - Tieteen tietotekniikan keskukselle toimeksiannon toteuttaa valtakunnallinen tutkimustietovaranto.

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon kehittämisen ohjaamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut vuosille 2017-2020 tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johto- ja ohjausryhmät. **Ohjausryhmän tehtävä** on ohjata tutkimustietovarannon kehittämistä sekä toimeenpanna valtakunnallista yhteistyötä tutkimustietojen hallinnassa. Ohjausryhmä kokoontuu 5-7 kertaa vuodessa.

Tehtävät

1. Ohjata ja seurata rakennettavan valtakunnallisen tutkimustietovarannon käyttöä
2. Koordinoida valtakunnallista yhteistyötä ja tietovirtoja tutkimusta kuvaavien tietojen osalta (ml. viitearkkitehtuuri)
 - edistää pysyvien tunnisteiden käyttöä tutkimuksessa
 - koordinoida yhteisten tietomääritysten toteutusta
 - edistää semanttista yhteentoimivuutta ja antologioiden käyttöä
 - edistää tietojen avaamista ja hyödyntämistä valtakunnallisesti
 - edistää yhteisiä raportointikäytäntöjä
3. Valmistella tietojen välittämistä tiedon hyödyntäjille (ml. OKM) tutkimustietovarannon kautta
 - luoda ja ylläpitää korkeakoulujen tietovirtojen tavoitearkkitehtuuria ja kehittämispolkua
4. Keskustella ja sopia laajemmin OKM:n tekemistä tutkimukseen liittyvistä tiedonkeruista ja tietojen käytöstä korkeakoulujen ohjauksessa
5. Ohjata tutkimustietopalvelun sisällön pohjalta luotavan Suomessa tehtävän tutkimuksen julkisen näkymän (portaali) toteutusta.

Ryhmä toimii yhteistyössä Tutkimuksen tuen ja hallinnon verkoston (TUHA) kanssa.

Jäsenet

- Ylitarkastaja Jukka Haapamäki (ryhmän puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö
- Opetusneuvos Matti Kajaste (ryhmän varapuheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö

Kokoukset

Vuoden 2020 kokoukset:

- Kokous 9.12.2020
- Kokous 14.9.2020
- Kokous 15.6.2020
- Kokous 2.4.2020
- Kokous 27.1.2020

Yhteystiedot

Puheenjohtaja

Jukka Haapamäki, OKM

jukka.haapamaki (at) minedu.fi

Sihteeri

Hanna-Mari Puuska, CSC

sähköposti hanna-mari.puuska (at) csc.fi

Ryhmän sähköpostiosoite

ttv-ohjaus (at) postit.csc.fi

- Tutkimuksen kehittämispuolellinen, Timo Taskinen Jyväskylän yliopisto (varahenkilö suunnittelupuolellinen Pirjo Rauhala, Tampereen yliopisto)
- Tutkimuspuolellinen Seliina Päälysaaho, Seinäjoen ammattikorkeakoulu (varahenkilö erityisasiantuntija Susanna Näreaho, Metropolia)
- Kehittämispuolellinen Minna Liikala, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (varahenkilö kehittämispuolellinen Marjut Vuorinen, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)
- Yliääkärinä Ari Lindqvist, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Tutkimuksen tietotasiantuntija Yrjö Lappalainen, Tampereen teknillinen yliopisto (varahenkilö johtava tietotasiantuntija Jukka Englund, Helsingin yliopisto)
- Palvelupuolellinen Anne Sunikka, Aalto-yliopisto (varahenkilö tietotasiantuntija Leena Huiku, Aalto-yliopisto)
- Yksikön johtaja Marja Kylämä, Suomen Akatemia
- Ennakointipuolellinen Soile Ollila, Innovaatiorahoituskeskus Business Finland
- Tiedejohtaja Kalle Korhonen, Koneen Säätiö
- Tietojärjestelmäasiantuntija Jyrki Ilva, Kansalliskirjasto
- Suunnittelija Janne Pölonen, (varahenkilö suunnittelija Eeva Savolainen, Tieteellisten seuran valtuuskunta)
- Kehittämispuolellinen Ari Leppälahti, Tilastokeskus
- Kehityspuolellinen Hanna-Mari Puuska (ryhmän sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Ryhmä voi tarvittaessa täydentää kokoonpanoaan pysyvillä tai määräaikaisten asiantuntijajäsenillä ja perustaa työryhmiä tai jaoksia sekä käynnistää tarvittavia selvityksiä. Ryhmän kulut maksetaan CSC:lle myönnetystä rahoituksesta.

Ryhmän määräaika on 31.12.2020.

Ohjausryhmä suorittaa tehtävänsä virkatyönä.